

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO.410.004.02.2018
P/18/024

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 61, F +48 22 444 56 82
kno@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/024 – Kształcenie i doskonalenie zawodowe trenerów sportu wyczynowego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
Kontrolerzy	1. Olga Michalecka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/13/2018 z dnia 6 czerwca 2018 r. 2. Magdalena Klucznik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/23/2018 z dnia 6 lipca 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1, 666)
Jednostka kontrolowana	Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Trylogii 2/6, 01-982 Warszawa (dalej: „Instytut Sportu” lub „IS”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Urszula Włodarczyk, dyrektor Instytutu Sportu (dalej: Dyrektor) od 1 marca 2017 r. W okresie objętym kontrolą stanowisko dyrektora IS zajmowali: Bartosz Krawczyński (od 9 stycznia 2015 r. do 28 lutego 2017 r.) oraz Andrzej Pokrywka (od 26 stycznia 2009 r. do 9 stycznia 2015 r.). (dowód: akta kontroli str. 2-3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Instytut Sportu nie w pełni prawidłowo zrealizował zadania dotyczące kształcenia i doskonalenia trenerów sportu wynikające z zakresu zadania publicznego pn. „Akademia Trenerska”. W toku realizacji zadania doszło do naruszeń postanowień umów zawartych przez Instytut z Ministrem Sportu i Turystyki na prowadzenie „Akademii Trenerskiej”. Stwierdzone nieprawidłowości nie wpłynęły jednak na pogorszenie jakości przeprowadzonych szkoleń jak również nie spowodowały zwiększenia kosztów realizowanego zadania.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W ocenie NIK, Instytut Sportu w latach 2015-2017 nie w pełni prawidłowo zorganizował i przeprowadził zadanie publiczne pn. „Akademia Trenerska”, zlecone na podstawie umów zawartych z Ministrem Sportu i Turystyki w dniach 20 października 2015 r.¹ i 31 sierpnia 2017 r.², na które otrzymał z budżetu państwa środki w łącznej wysokości 1.068,8 tys. zł. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na niezgłoszeniu przez Instytut Sportu do Ministerstwa Sportu i Turystyki nowych wykładowców prowadzących zajęcia w ramach siedmiu szkoleń i konferencji (22% szkoleń ogółem) oraz na nieinformowaniu Ministra o wiedzy i doświadczeniu nowoangażowanych wykładowców „Akademii Trenerskiej”, co stwierdzono w przypadku trzech szkoleń „Akademii” (9%). W ocenie NIK nie spowodowało to jednak pogorszenia jakości przeprowadzonych szkoleń.

Ponadto, Instytut Sportu z przekroczeniem terminu (10 i 23 dni) określonego w umowach na prowadzenie „Akademii Trenerskiej” złożył dwa sprawozdania końcowe z realizacji „Akademii” i w obu sprawozdaniach wykazał większą o 96 osób liczbę przeszkolonych trenerów w stosunku do liczby wynikającej z list obecności.

¹ Umowa nr 2015.140/40/BP/DSW.

² Umowa nr 2017.080/40/BP/DSW.

W dwóch etapach (z dziesięciu) „Akademii Trenerskiej” realizowanej w latach 2015-2016 oraz we wszystkich sześciu etapach realizacji „Akademii Trenerskiej” w 2017 r., Instytut Sportu wystawił faktury za poszczególne etapy niezgodnie z warunkami umów, tj. przed przyjęciem przez Ministerstwo Sportu i Turystyki sprawozdania z realizacji etapu i podpisaniem protokołu odbioru. W ocenie NIK naruszenie warunków umowy dotyczyło wprawdzie istotnych jej elementów, nie spowodowało jednak zwiększenia kosztów realizowanego zadania.

Instytut Sportu realizując zadanie „Akademia Trenerska” w 2017 r. niezgodnie z umową nie informował Ministra Sportu i Turystyki o miejscu i liczbie uczestników planowanego szkolenia na 30 dni przed jego terminem oraz nie wykazał w sprawozdaniu liczby odwiedzin strony internetowej prowadzonej dla „Akademii Trenerskiej”.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia dokonywanie, w ramach dobrych praktyk, przez Instytut Sportu oceny szkoleń „Akademii Trenerskiej” na podstawie ankiet wypełnianych przez uczestników szkoleń.

Efektom realizacji „Akademii Trenerskiej” Instytut Sportu było przeprowadzenie 32 szkoleń skierowanych do trenerów i kadry szkoleniowej polskich związków sportowych (dalej: „pzs”). W latach 2015-2016 w szkoleniach zorganizowanych w ramach „Akademii Trenerskiej” wzięło udział łącznie 589 trenerów, zaś w 2017 r. przeszkolono 408 trenerów. Ze szkoleń „Akademii” skorzystali trenerzy z 49 pzs-ów, w tym sportu niepełnosprawnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr trenerskich

Opis stanu
faktycznego

Podstawowym zadaniem „Akademii Trenerskiej” (dalej: „AT”) jest działalność edukacyjna prowadzona w różnych formach kształcenia i doskonalenia zawodowego kadr sportowych i trenerskich, w szczególności trenerów kadr narodowych w pzs, trenerów bezpośredniego zaplecza kadry, trenerów kadr młodzieżowych, trenerów zatrudnionych w niepublicznych szkołach mistrzostwa sportowego (nsms) i szkołach mistrzostwa sportowego (sms) oraz ośrodkach szkolenia sportowego młodzieży (ossm), a także trenerów pracujących ze sportowcami niepełnosprawnymi, trenerów klubowych, kierowników wyszkolenia, dyrektorów sportowych i sekretarzy generalnych pzs, lekarzy i fizjoterapeutów zatrudnionych w pzs, pracowników naukowych i praktyków sportu, prowadzących badania naukowe. W ramach AT prowadzone były szkolenia pod kątem przygotowań do letnich i zimowych igrzysk olimpijskich.

Prowadzenie zajęć w ramach szkoleń AT, stosownie do warunków określonych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki (dalej: „MSiT”) w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, powinno być powierzane teoretykom i praktykom sportu z kraju i zagranicy, prowadzącym badania w obszarze nauk o sporcie, posiadających wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w obszarze sportu.

W ramach AT, IS prowadził Biuro AT, dokumentował wystąpienia wykładowców oraz prowadził funkcjonującą od 2009 r. stronę internetową AT (www.akademiatrenerska.pl). Strona pełni funkcję informacyjną i promocyjną projektu. Osoby zarejestrowane w „Strefie AT” mają dostęp do materiałów szkoleniowych i mogą zapisywać się na szkolenia. Każda osoba zgłaszająca się na szkolenie weryfikowana jest w danym pzs.

W ramach dobrych praktyk, IS dokonuje oceny szkoleń AT na podstawie ankiet wypełnianych przez uczestników szkoleń. Od 2017 r. ankieta ewaluacyjna jest wypełniana przez uczestników w formie elektronicznej, przed wydrukowaniem certyfikatu uczestnictwa w szkoleniu. Odpowiedzi udzielane w ankietach mają służyć IS do dostosowania oferty

szkoleniowej do potrzeb słuchaczy. Ankietowani uczestnicy szkolenia muszą udzielić odpowiedzi na pytania zawarte w elektronicznej ankiecie ewaluacyjnej³.

Instytut zgodnie z warunkami umowy obowiązującej w okresie 2015-2016 opracował i uzgodnił z pzs-ami wzór certyfikatu AT.

Zgodnie z umowami na prowadzenie AT, Minister Sportu i Turystyki uprawniony był do przeprowadzania kontroli wykonania umów. W latach 2015-2017 Minister SiT nie skorzystał z prawa kontroli wykonania umów na prowadzenie AT.

(dowód: akta kontroli str. 4-90, 408-416, 696-700, 725-757)

Organizacja i realizacja Akademii Trenerskiej w latach 2015-2016

Opis stanu
faktycznego

W wyniku postępowania przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego Minister Sportu i Turystyki powierzył IS zadanie prowadzenia AT w latach 2015-2016⁴. Zgodnie z umową zadanie miało być realizowane w dziesięciu etapach. Po zakończeniu każdego etapu, IS był zobowiązany w terminie siedmiu dni złożyć sprawozdanie z jego wykonania, zaś w ciągu 30 dni po zakończeniu ostatniego etapu umowy, sprawozdanie z realizacji całego zadania (§ 4 ust. 1 i 2 umowy). Odbioru zadania (i poszczególnych jego etapów) w terminie siedmiu dni od złożenia sprawozdania przez IS dokonywać miała powołana przez Ministra Sportu i Turystyki komisja odbioru (dalej: „Komisja”), w formie protokołu podpisanego przez wszystkich jej członków. Wynagrodzenie za prawidłowe wykonanie zadania strony umowy ustaliły na łączną kwotę 678.823 zł, płatną w dziesięciu częściach⁵, na podstawie faktur wystawionych przez IS po zakończeniu etapu zadania oraz po podpisaniu protokołu odbioru (§ 6 ust. 1 i 2 umowy).

(dowód: akta kontroli str. 4-90, 696-700)

Instytut Sportu, zgodnie ze stanowiącą załącznik do umowy ofertą, zorganizował pięć sesji szkoleniowych dla trenerów zaplecza kadry narodowej (30 listopada 2015 r. – Warszawa, 1 grudnia 2015 r. – Warszawa, 7 grudnia 2015 r. – Katowice, 18 października 2016 r. – Poznań i 21 października 2016 r. – Warszawa)⁶, na temat: planowania treningu i doboru obciążeń treningowych, żywienia sportowców w treningu wytrzymałości u dzieci i młodzieży, budowania relacji trenera z zawodnikiem. Przeprowadził też warsztaty w zakresie: metod rejestracji obciążeń treningowych i obsługi urządzeń rejestrujących, roli trenera w przeciwdziałaniu niedozwolonemu treningowi oraz relacji trenera z rodzicami i z zawodnikiem. W dwóch z trzech szkoleń zorganizowanych w 2015 r., tj. 30 listopada i 7 grudnia, wzięła udział liczba uczestników spełniająca minimum wymagane w umowie (odpowiednio: 54 i 68 osób), zaś w szkoleniu w dniu 1 grudnia 2015 r. z przyczyn losowych wzięło udział 49 uczestników, a zatem o jeden poniżej minimum określonego w umowie⁷.

W szkoleniach zorganizowanych w 2016 r., dla których umowa nie przewidywała minimalnej liczby słuchaczy, wzięło udział, odpowiednio: 46 (18 października) i 36 osób (21 października).

³ Przykładowo uczestnicy szkolenia dotyczącego Sektorowej Ramy Kwalifikacji na pytanie; w jakim stopniu tematy szkolenia były dla Pani/Pana interesujące odpowiedzieli: zdecydowanie interesujący – 40%, raczej interesujący – 37%, nie mam zdania 13%, raczej nieinteresujący 7%.

⁴ Zasady realizacji zadania zostały uregulowane w umowie nr 2015.104/40/BP/DSW z dnia 20 października 2015 r. oraz w Szczegółowym Opisie Przedmiotu Zamówienia (dalej: „SOPZ”) stanowiącym załącznik nr 2 do umowy.

⁵ Wysokość wynagrodzenia za realizację poszczególnych etapów zadania była zróżnicowana i wynosiła: 45.000 zł za etapy I-III, 65.000 zł za etap IV, 83.137,16 zł za etapy V-IX oraz 63.137,20 zł za etap X. Wielkości rat nie były proporcjonalne do zakresu zrealizowanych w poszczególnych etapach prac, np. liczby przeszkolonych osób lub liczby szkoleń. Instytut szacował koszt realizacji zadania na podstawie SOPZ oraz przewidywanych wydatków związanych z realizacją zadania.

⁶ Harmonogram umowy nie określał w jakim terminie mają się odbyć szkolenia zaplecza trenerów kn w 2016 r.

⁷ Zgodnie z umową, minimalna liczba uczestników jednej sesji szkoleniowej powinna wynosić 50 osób.

(dowód: akta kontroli str. 424-427)

W latach 2015-2016 r. w szkoleniu trenerów zaplecza kadr narodowych wzięło udział 237 trenerów⁸, z 32 pzs oraz Akademii Wychowania Fizycznego (AWF) w Katowicach.

Instytut Sportu terminowo złożył w MSiT sprawozdania z realizacji etapu umowy⁹, które zostały przyjęte bez zastrzeżeń, protokołami MSiT z 14 grudnia 2015 r. i 28 października 2016 r. IS na podstawie protokołów odbioru MSiT wystawił dwie faktury¹⁰ na łączną kwotę 65 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 91-119, 424-427, 623-651)

W dniu 12 grudnia 2015 r. przeprowadzono szkolenie „Kontuzje – leczenie i zapobieganie”, po uzgodnieniu terminu z MSiT. Szkolenie obejmowało tematy wymagane na podstawie umowy. Szkolenie poprowadziły osoby wymienione w ofercie oraz uzgodnione z MSiT na podstawie umowy. W szkoleniu wzięło udział 28 osób z 14 pzs.

Sprawozdanie z realizacji ww. szkolenia i jego uzupełnienie IS przedłożył MSiT w dniach: 4 i 16 grudnia 2015 r. Protokół odbioru został podpisany przez MSiT w dniu 14 grudnia 2015 r. Kwota wynagrodzenia za realizację przedmiotowego szkolenia: 45 tys. zł wynikająca z wystawionej przez IS faktury z dnia 15 grudnia 2015 r., była zgodna z umową.

(dowód: akta kontroli str. 100, 120-132,810)

Warsztaty „Sporty walki” przeprowadzone zostały w siedzibie IS dniami 24 – 25 listopada 2015 r. Zgodnie z ofertą, szkolenie skierowane było do trenerów w olimpijskich sportach walki: boks, judo, zapasów, taekwondo oraz szermierki, pracujących z kadrą olimpijską i zapleczem kadry narodowej. Spośród 12 osób wykazanych w sprawozdaniu IS jako prowadzący szkolenie cztery były przewidziane w ofercie stanowiącej załącznik do umowy. Pozostałych ośmiu wykładowców nie było objętych ofertą ani pisemnie zgłoszonych do MSiT. Program szkolenia obejmował 17 godzin lekcyjnych zajęć i spełniał określone w umowie minimum 14 godzin lekcyjnych. W szkoleniu wzięło udział 46 osób z pięciu pzs.

Sprawozdanie z realizacji szkolenia zostało złożone w dniu 4 grudnia 2015 r. i przyjęte przez MSiT protokołem odbioru z dnia 14 grudnia 2015 r. Kwota wynagrodzenia za realizację etapu umowy – 45 tys. zł, była zgodna z umową.

(dowód: akta kontroli str. 91-100, 133-137, 417-420, 635)

Instytut Sportu w dniu 18 listopada 2015 r. zorganizował konferencję trenerów szkolenia olimpijskiego – Rio de Janeiro 2016, mającą na celu upowszechnienie wśród trenerów, zawodników i załóg wspierających wiedzy na temat zagrożeń (ryzyk epidemiologicznych) związanych z pobytem w Rio de Janeiro podczas Igrzysk Olimpijskich oraz prewencji i procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych. Tematy zawarte w programie konferencji obejmowały nieprzewidziane w ofercie zagadnienia dotyczące mediów i komunikacji medialnej, w tym warsztaty medialne. Ustalono, że włączenie tematyki mediów społecznościowych do szkolenia było uzasadnione wprowadzeniem przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski wytycznych dotyczących mediów cyfrowych oraz tzw. „dyrektywy art. 40” dotyczącej wykorzystania wizerunku. W konferencji wzięło udział łącznie 120 osób, w tym: 27 przedstawicieli MSiT i IS, 15 prelegentów oraz

⁸ W tym 17 trenerów wzięło udział w szkoleniu zarówno w 2015 jak i w 2016 r.

⁹ IV etap był realizowany w 2015 r. – 3 szkolenia i 2016 r. – 2 szkolenia, dlatego sprawozdania były złożone w dniach 4 grudnia 2015 r. i 28 października 2016 r.

¹⁰ Faktura nr 020/U/12/2015 z dnia 15 grudnia 2015 r. i 009/U/10/2016 z dnia 28 października 2016 r.

78 przedstawicieli 26 pzs. W konferencji nie uczestniczyli, pomimo powiadomienia przez IS, przedstawiciele Polskiego Związku Tenisowego.

Wśród uczestników konferencji znalazło się ośmiu trenerów dyscyplin niereprezentowanych na Letnich Igrzyskach w Rio de Janeiro (golfa, hokeja na trawie, rugby i koszykówki). Jak stwierdziła Dyrektor IS pani Urszula Włodarczyk, na konferencję zapraszani byli przedstawiciele wszystkich sportów, w których odbywa się rywalizacja na igrzyskach olimpijskich, niezależnie od tego, czy zespół lub zawodnik danego związku uzyskał kwalifikację uprawniającą do startu.

Sprawozdanie z realizacji ww. konferencji IS przedstawił w MSiT w dniu 4 grudnia 2015 r. Protokół odbioru MSiT został podpisany 14 grudnia 2015 r. Fakturę IS wystawił po przyjęciu rozliczenia, w dniu 15 grudnia 2015 r. na kwotę 45 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 91-100, 138-150, 417-420, 635, 652-653, 788-791)

Konferencja trenerów szkolenia olimpijskiego – PyeongChang 2018 odbyła się 18 maja 2016 r. w Spale. W konferencji wzięło udział łącznie 44 trenerów z siedmiu pzs. Pomimo zaproszenia IS w konferencji nie uczestniczyli trenerzy Polskiego Związku Curlingu.

Sprawozdania z konferencji zostały złożone w dniach 29 lipca 2016 r. i 7 czerwca 2016 r. IS wystawił fakturę na kwotę 83.137,16 zł za przeprowadzenie konferencji w dniu 28 lipca 2016 r., na podstawie protokołu odbioru MSiT z dnia 26 lipca 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 151-168, 237-248, 417-423, 644, 652-653)

W dniu 25 maja 2016 r. przeprowadzono szkolenie „Psychologia sportu dla trenerów kadry paraolimpijskiej”. Zajęcia poprowadzili wykładowcy przewidziani w ofercie lub zaakceptowani przez MSiT. W szkoleniu wzięło udział 14 osób, w tym przedstawiciele ośmiu pzs i Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start”. Małe zainteresowanie szkoleniem, w ocenie IS, nie było efektem braku informacji o szkoleniu, lecz brakiem świadomości trenerów co do konieczności podnoszenia kompetencji.

Sprawozdanie z realizacji szkolenia IS złożył w MSiT w dniu 7 czerwca 2016 r., tj. w terminie zgodnym z umową, lecz po dacie podpisania protokołu odbioru przez MSiT, co nastąpiło w dniu 3 czerwca 2016 r. Wg dyrektora Instytutu przyjęcia protokołu przed datą złożenia sprawozdania wynikała z oczywistej omyłki pisarskiej. Kwota wynagrodzenia za realizację etapu, zgodnie z umową wynosiła 83.137,16 zł.

(dowód: akta kontroli str. 169-171, 237-248, 417-423, 612-615, 725-730)

Instytut Sportu przeprowadził cztery szkolenia o tematyce „Sztuka działania w zespole – budowanie silnej drużyny olimpijskiej – team building Rio 2016”, zgodnie z ofertą, w różnych miastach, tj. w: Ostrowcu Świętokrzyskim w dniach 8-10 czerwca 2016 r., w Wałczu w dniach 12-13 czerwca 2016 r., w Słupsku w dniach 2-3 lipca 2016 r. i w Spale w dniach 20-22 lipca 2016 r. Po uzgodnieniu z MSiT, IS zrealizował o jedną sesję szkoleniową więcej niż przewidywała umowa, skierowaną do trenerów i zawodników kadry paraolimpijskiej. W szkoleniach wzięło udział łącznie 112 osób, w tym 33 szkoleniowców, 64 zawodników, 11 fizjoterapeutów oraz prezes pzs, delegat Lubuskiej Rady Olimpijskiej, lekarz i pracownik naukowy.

Sprawozdanie z realizacji tego etapu umowy IS złożył w MSiT terminowo, tj. 29 lipca 2016 r. Protokół odbioru tego etapu został podpisany przez MSiT 26 lipca 2016 r., tj. przed ww. datą złożenia sprawozdania, co według wyjaśnień, było omyłką pisarską. Faktura IS z dnia 28 lipca 2016 r. była zgodna co do kwoty wynagrodzenia 83.137,16 zł z umową.

(dowód: akta kontroli str. 151-161, 172-194, 237-248, 612-615, 644, 725-730, 734-751)

Instytut Sportu był zobowiązany do przeprowadzenia szkolenia „Zmęczenie” we wrześniu 2016 r. Za zgodą MSiT zostało ono zrealizowane 22 października 2016 r. w Warszawie. Zajęcia przeprowadzili wykładowcy prawidłowo zgłoszeni do MSiT. Omówione podczas szkolenia tematy dotyczące zmęczenia i nowoczesnych technik biochemicznych diagnozowania zmęczenia, odpowiadały zakresowi szkolenia przewidzianemu w ofercie. W szkoleniu wzięło udział 58 przedstawicieli 13 pzs.

Złożenie sprawozdania, odbiór realizacji etapu umowy przez MSiT i wystawienie faktury przez IS (na kwotę 83.137,16 zł), nastąpiły w tym samym dniu, tj. 28 października 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 195-214, 424-437, 646)

W siedzibie IS w dniu 23 października 2016 r. odbyło się szkolenie „Regeneracja i odnowa biologiczna”. Zrealizowana tematyka była zgodna z programem szkolenia określonym w ofercie, zaś wykładowcy zostali zgłoszeni i zaakceptowani przez MSiT. W szkoleniu wzięło udział 58 przedstawicieli 13 pzs. Sprawozdanie z realizacji tego etapu umowy IS złożył w MSiT zgodnie z umową w dniu 28 października 2016 r., jednocześnie wystawiając fakturę na kwotę wynagrodzenia 83.137,16 zł.

(dowód: akta kontroli str. 199-207, 215,221, 424-437, 648)

W dniu 27 października 2016 r. zorganizowano szkolenie skierowane do trenerów gier zespołowych¹¹ prowadzących zajęcia w sms i ossm. Tematyka zajęć była zgodna z programem szkolenia określonym w ofercie stanowiącej załącznik do umowy. W szkoleniu wzięło udział 45 trenerów z siedmiu pzs, spośród których 41 pracowało lub współpracowało z ossm lub sms, zaś pozostali pracowali z młodzieżą w klubach sportowych, trenowali lub pracowali z kadrą młodzieżową. Ww. zadanie, nieujęte w harmonogramie umowy, ale uwzględnione w SOPZ, zostało rozliczone terminowo i zaakceptowane przez MSiT w protokole z dnia 28 października 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 199-2017, 725-730)

W ramach AT, w dniach 26-27 września 2016 r., w siedzibie IS zorganizowana została konferencja naukowa „Nauka dla sportu – sport dla nauki”. Językiem kongresowym konferencji, po uzgodnieniu z MSiT, był język angielski. Zaproszeni przez IS naukowcy z zakresu m.in. genetyki sportu i endokrynologii behawioralnej, poprowadzili sesje na tematy z zakresu wysokokwalifikowanego sportu, jak: biologia i biochemia sportu, biochemiczne i immunologiczne aspekty odnowy biologicznej, antydoping, biomechanika sportu, genetyka sportu, trener – edukacja i nauka. W konferencji wzięło udział 65 osób z kraju i z zagranicy, tj. prelegentów oraz 14 przedstawicieli pzs. Niski udział trenerów w konferencji naukowej wystąpił pomimo promowania wydarzenia w środowisku sportowym (program przewidywał m. in. tematykę trenerską – wykład pt. „Trener – edukacja i nauka”).

Sprawozdanie z realizacji etapu umowy złożone w MSiT w dniu 30 września 2016 r., zostało przyjęte przez MSiT protokołem odbioru z dnia 28 września 2016 r., zaś fakturę z tytułu należnego wynagrodzenia IS wystawił w dniu 29 września 2016 r. Podpisanie protokołu odbioru przed datą złożenia sprawozdania Dyrektor IS pani Urszula Włodarczyk wytłumaczyła omyłką pisarską.

(dowód: akta kontroli str. 195-198, 222-236, 612-615, 725-730)

W dniu 22 listopada 2016 r. w Spale IS zrealizował „Konferencję trenerów szkolenia olimpijskiego – podsumowanie Rio 2016”, skierowaną do trenerów reprezentacji, których zawodnicy startowali w Igrzyskach Olimpijskich w Rio de Janeiro. Do udziału zaproszono

¹¹ Piłki nożnej, piłki siatkowej, koszykówki, piłki ręcznej, hokeja na lodzie, hokeja na trawie i rugby.

również trenerów dyscyplin niereprezentowanych na igrzyskach letnich w Brazylii¹², co uzasadniano potrzebą edukacji w zakresie nowych przepisów a także stworzeniem okazji do dzielenia się doświadczeniami w środowisku trenerskim. Spośród czterech wykładowców, jeden był wykazany w ofercie stanowiącej załącznik do umowy. Zrealizowana tematyka szkolenia obejmowała podsumowanie startu polskiej reprezentacji na igrzyskach olimpijskich, a także m. in. zagadnienia: planowania treningu wysokościowego, postępowania przedstartowego oraz roli trenera w zwalczaniu dopingiu w sporcie w świetle regulacji prawnych. W szkoleniu wzięło udział 127 osób, w tym dziesięciu wykładowców i zaproszonych gości, 18 przedstawicieli MSiT i IS oraz 99 trenerów z 27 pzs. MSiT w dniu 28 listopada 2016 r., tj. na dzień przed terminowym złożeniem sprawozdania przez IS, pozytywnie przyjęło wykonanie etapu umowy. Fakturę w wysokości 63.137,20 zł Instytut wystawił w dniu 29 listopada 2016 r.

(dowód: akta kontroli str.256-261, 612-615, 650, 725-730)

W myśl umowy z dnia 20 października 2015 r. IS został zobowiązany do wsparcia procesu tworzenia Sektorowej Ramy Kwalifikacji w obszarze sportu, poprzez organizację co najmniej jednego szkolenia dedykowanego pzs opartego na formule warsztatu. W dniu 12 kwietnia 2016 r. w siedzibie IS zorganizowano szkolenie „Sektorowa Rama Kwalifikacji w Sporcie”. Celem szkolenia było wypracowanie i wdrożenie standardów opisu kwalifikacji w sektorze sportu. W szkoleniu wzięło udział 55 osób, w tym przedstawiciele MSiT, ośrodków szkoleniowych oraz pzs (łącznie 35 osób).

Sprawozdanie z realizacji ww. szkolenia złożone w terminie 7 czerwca 2016 r., MSiT przyjęło już w dniu 3 czerwca 2016 r., co było następstwem omyłki pisarskiej.

(dowód: akta kontroli str. 237-255, 612-615)

Za prowadzenie szkoleń AT w latach 2015-2016 IS wystawił faktury na łączną kwotę 678,8 tys. zł, co odpowiadało całości środków przyznanych przez MSiT. Sprawozdanie z realizacji całego zadania zostało złożone w MSiT w dniu 20 stycznia 2017 r. Końcowy odbiór realizacji umowy został udokumentowany w protokole MSiT podpisanym w dniu 24 stycznia 2017 r.

W ramach AT zrealizowano w latach 2015-2016 dwadzieścia szkoleń, w których uczestniczyło łącznie 589 trenerów, w tym 567 trenerów zrzeszonych w 42 pzs oraz 22 trenerów z innych organizacji (uczelnie i kluby sportowe, stowarzyszenia itp.).

(dowód: akta kontroli str. 268-325, 424-437, 703, 763-777)

Na koszty szkoleń złożyły się wydatki z tytułu wynagrodzenia wykładowców, transportu i koszty organizacyjne w łącznej kwocie 212.182,45 zł oraz koszty tzw. pośrednie w tym: wynagrodzenia pracowników i osób współpracujących z IS, koszty zużycia materiałów biurowych, obsługi informatycznej i telefonów, materiałów dydaktycznych, delegacji, usług, zakupu środków trwałych i podatku od nieruchomości – łącznie 466.640,55 zł.

(dowód: akta kontroli str. 691-695, 786-791)

Szczegółowym badaniem objęto dowody księgowe stanowiące podstawę rozliczenia kosztów AT poniesionych w okresie 2015-2016 na łączną kwotę 140.904,10 zł (tj. 21% wartości umowy z dnia 20 października 2015 r.). Rachunki wystawione z tytułu wykonanych usług były zgodne z zawartymi umowami i dotyczyły zadań związanych ze szkoleniem AT. Wykładowcy, którym wypłacono wynagrodzenia z tytułu zlecenia byli ujęci w programach poszczególnych szkoleń. Pracownicy IS, którym wypłacono premie ze środków AT, realizowali obowiązki związane z tym zadaniem.

¹² Golf, koszykówka, rugby i hokej na trawie.

(dowód: akta kontroli str. 819-1090, 1187, 1188-1222)

Organizacja i realizacja Akademii Trenerskiej w roku 2017

Opis stanu
faktycznego

W wyniku postępowania przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego Minister Sportu i Turystyki powierzył IS prowadzenie AT w roku 2017¹³. Zgodnie z postanowieniami umowy zadanie było realizowane w sześciu etapach. Instytut Sportu zobowiązany był do złożenia sprawozdania z realizacji każdego etapu umowy w terminie siedmiu dni od dnia jego zakończenia (§ 3 ust. 3) oraz do złożenia końcowego sprawozdania z realizacji całego zadania wraz ze sprawozdaniem z realizacji ostatniego etapu zadania (§ 3 ust. 9). Odbioru MSiT miało dokonywać w terminie siedmiu dni od złożenia sprawozdania z wykonania etapu AT. Wynagrodzenie za realizację zadania ustalone w wysokości 390 tys. zł płatne było w ratach¹⁴, na podstawie podpisanego bez zastrzeżeń protokołu odbioru.

(dowód: akta kontroli str. 326-407, 696-700)

Szkolenie „Aktualne problemy i wyzwania zwalczania dopingu w sporcie – Budowanie Etosu Sportu Czystego” IS przeprowadził zgodnie z harmonogramem w dniach 15 i 29 września 2017 r. Prelegentami byli praktycy na co dzień wykonujący badania w laboratorium antydopingowym oraz pracownicy naukowcy. W szkoleniu wzięła udział liczba osób wymagana w ofercie (oferta stanowiła załącznik do umowy), tj. łącznie 102 osoby (odpowiednio: 50 i 52 w dwóch ww. terminach). Uczestnicy byli trenerami 20 pzs lub innych organizacji sportowych¹⁵. Za realizację szkolenia IS otrzymał wynagrodzenie w wysokości określonej umową, 60 tys. zł, na podstawie faktury wystawionej przed przyjęciem realizacji przez MSiT, tj. w dniu 9 października 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 438-472, 623-651, 717-724)

Szkolenie „Zintegrowany System Kwalifikacji w sporcie – wdrożenie systemu kwalifikacji w sektorze sportu” zostało przeprowadzone w dniu 20 września 2017 r. w siedzibie IS. Szkolenie przeprowadzono w formie wykładów i warsztatów (debata na temat potrzeb edukacyjnych sektora sportowego), podczas których przedstawiono szczegółowe informacje na temat Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz omówiono wzory dokumentów niezbędnych do aplikowania o ustanowienie kwalifikacji lub o status instytucji certyfikującej. Tematyka szkolenia i liczba uczestników (60 osób) były zgodne z umową. W szkoleniu wzięli udział sekretarze generalni, kierownicy wyszkolenia i dyrektorzy sportowi pzs. Sprawozdanie z realizacji tego etapu umowy IS złożył w MSiT w terminie 9 października 2017 r., tj. zgodnie z umową. Protokół odbioru zadania MSiT podpisał 11 października 2017 r. Z tytułu realizacji etapu zadania IS otrzymał wynagrodzenie w wysokości 60 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 438-455, 473-483, 717-724, 778-781)

Szkolenie „Sport osób niepełnosprawnych” odbyło się 28 września 2017 r. w Centralnym Ośrodku Sportu Ośrodka Przygotowań Olimpijskich w Szczyrku oraz 27 października 2017 r. w siedzibie IS. Spośród czterech wykładowców prowadzących szkolenie, dwóch było przewidzianych w ofercie. Szkolenie przeprowadzono w formie wykładów i warsztatów.

¹³ Zasady realizacji zadania zostały uregulowane w umowie nr 2017.080/40/BP/DSW z dnia 31 sierpnia 2017 r. z załącznikami, w tym: Szczegółowym Opisie Przedmiotu Zamówienia (SOPZ) i ofercie.

¹⁴ Kwoty wynagrodzenia za poszczególne etapy ustalono na: 90 tys. zł – za I etap oraz 60 tys. zł za etapy II-VI. Wyższa kwota wynagrodzenia w I etapie zadania była związana z kosztami uruchomienia biura projektu, aktualizacji strony internetowej AT i przygotowania serwerów a także spotkań z poszczególnymi związkami sportowymi, prezentacją planu szkoleń oraz przygotowaniem zaplecza organizacyjnego dla warsztatów i wykładów. Wynagrodzenie za kolejne etapy AT ustalono na podstawie planowanych działań.

¹⁵ Np. Polski Komitet Paraolimpijski, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Polski Związek Trenerów Personalnych, Stowarzyszenie Instruktorów i Trenerów Narciarstwa, Stowarzyszenie Instruktorów i Trenerów Snowboardu, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej.

Wszystkie zagadnienia, które zgodnie z umową powinny być poruszone w czasie szkolenia, zostały prawidłowo zaplanowane. W szkoleniu wzięła udział liczba uczestników wymagana na podstawie umowy, tj. odpowiednio 33 i 37 osób. W szkoleniu wzięli udział trenerzy na co dzień pracujący ze sportowcami niepełnosprawnymi. Sprawozdanie z realizacji tego etapu umowy IS złożył w MSiT w dniach 9 października i 9 listopada 2017 r., a protokół odbioru zadania MSiT podpisał w dniach 11 października i 14 listopada 2017 r. Z tytułu realizacji tego etapu zadania IS otrzymał wynagrodzenie w wysokości 60 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 438-455, 484-508, 717-724)

Szkolenie „Kierowanie rozwojem kadr trenerskich i szkoleniowych” odbyło się w dniach 25-26 października 2017 r. w miejscowości Przyarki oraz w dniach 7-8 grudnia 2017 r. w Centralnym Ośrodku Sportu Ośrodka Przygotowań Olimpijskich w Zakopanem. Celem tego szkolenia było profesjonalizowanie kadr trenerskich i szkoleniowych poprzez przybliżenie problematyki nauczania dorosłych oraz psychologii sportu. Szkolenie poprowadziły osoby wykazane w ofercie. W szkoleniu wzięła udział liczba uczestników zgodna z ofertą, odpowiednio 21 i 21 osób. Sprawozdanie z realizacji tego etapu umowy IS złożył w MSiT w terminie 9 listopada 2017 r. i 18 grudnia 2017 r., tj. zgodnie z ofertą. Protokoły odbioru zadania MSiT podpisał 14 listopada 2017 r. i 19 grudnia 2017 r. Z tytułu realizacji tego etapu IS otrzymał wynagrodzenie w wysokości 60 tys. zł. na podstawie faktury wystawionej w dniu 8 listopada 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 491-503, 516-520, 575-584, 589-593)

W dniach 20-22 listopada 2017 r. w Spale zrealizowano konferencję pn. „Konferencja trenerów szkolenia olimpijskiego i paraolimpijskiego w sportach letnich kierunku Tokio 2020”. Konferencja skierowana była do kierowników wyszkolenia pzs, trenerów kadr narodowych w sportach olimpijskich i paraolimpijskich oraz osób uczestniczących w procesie szkolenia zawodników. W konferencji uczestniczyło ogółem 151 osób, przedstawiciele 29 pzs. Realizacja ww. zadania została przyjęta przez MSiT w dniu 5 grudnia 2017 r., co stwierdzono w protokole z dnia 7 grudnia 2017 r. Z tytułu realizacji etapu zadania IS otrzymał wynagrodzenie w wysokości 60 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 521-560)

W dniach 6 października, 10 listopada, 25 listopada i 4 grudnia 2017 r. IS przeprowadził szkolenia o tematyce „Rozwój kompetencji trenerów pracujących z utalentowanymi zawodnikami”. Szkolenie przeprowadzono w formie wykładów i warsztatów. Celem szkolenia był rozwój kompetencji zmierzających do rozpoznania i reagowania na indywidualne potrzeby utalentowanych zawodników oraz rozwój umiejętności praktycznego wykorzystania trzech istotnych form warsztatu trenerskiego: obserwacji, analizy i informacji zwrotnej. Tematyka szkolenia była zgodna z ofertą, z tym, że zagadnienie kontroli realizacji zakładanych celów treningowych, choć poruszane na zajęciach, nie było ujęte w programie szkolenia. W szkoleniach wzięło udział łącznie 165 osób, tj. w ww. terminach szkolenia, odpowiednio: 40, 16, 86 i 23 osób. Różnice we frekwencji w poszczególnych terminach szkolenia wynikały z przyczyn niezależnych od IS, głównie mniejszego lub większego zainteresowania trenerów w miejscach przeprowadzenia szkolenia. Wśród słuchaczy znaleźli się przedstawiciele 14 pzs. Sprawozdanie z realizacji tego etapu umowy IS złożył w MSiT w terminie 9 listopada, 5 grudnia i 18 grudnia 2017 r., tj. zgodnie z umową. Protokół odbioru zadania MSiT został podpisany w dniach: 14 listopada, 7 grudnia i 19 grudnia 2017 r. Z tytułu realizacji tego etapu AT IS otrzymał wynagrodzenie w wysokości 60 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 491-503, 509-515, 561-588, 702, 717-724, 778-781)

Sprawozdanie z realizacji całego zadania IS złożył w MSiT w dniu 12 stycznia 2018 r. W sprawozdaniu zawarto wymagane umową informacje dotyczące realizacji sześciu etapów szkoleń, funkcjonowania biura AT oraz prowadzenia strony internetowej AT. Nie podano natomiast liczby odwiedzin strony internetowej AT. W ramach realizacji AT w 2017 r. IS zorganizował 12 szkoleń, w których uczestniczyło łącznie 408 trenerów, w tym 397 trenerów z 42 pzs.

(dowód: akta kontroli str. 594-611, 616-622, 701, 763-777, 782-784)

Łączna kwota wydatków poniesionych przez IS na AT w 2017 r. wyniosła 390 tys. zł. Odbiór całości zadania AT w 2017 r. został potwierdzony protokołem MSiT z dnia 9 lutego 2018 r. Na koszty szkoleń złożyły się wydatki na wynagrodzenie wykładowców, transport i koszty organizacyjne w łącznej kwocie 204,2 tys. zł. Ponadto w ramach AT ujęto koszty wynagrodzenia pracowników i osób współpracujących z IS, koszty zużycia materiałów biurowych, obsługi informatycznej i telefonów, materiałów dydaktycznych, reklamowych i promocyjnych, delegacji, usług, zakupu środków trwałych i podatku od nieruchomości – łącznie 185,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 623-651, 704, 786-791)

Szczegółowym badaniem objęto dowody księgowe stanowiące podstawę rozliczenia kosztów AT poniesionych w ramach realizacji zadania w 2017 r. na łączną kwotę 75.126,71 zł (tj. 19% wartości umowy z dnia 31 sierpnia 2017 r.). Rachunki wystawione z tytułu wykonanych usług były zgodne z zawartymi umowami i dotyczyły zadań związanych ze szkoleniem AT.

(dowód: akta kontroli str. 1091-1187, 1188-1222)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Instytut Sportu nie przekazywał do MSiT informacji o dokładnym miejscu i liczbie uczestników każdorazowo na 30 dni przed datą rozpoczęcia szkolenia, co było niezgodne ze Szczegółowym Opisem Przedmiotu Zamówienia (SOPZ), stanowiącym załącznik do umowy na prowadzenie AT w 2017 r.

Na podstawie części II pkt 1 SOPZ do umowy nr 2017.080/40/BP/DSW, IS był zobowiązany do przekazywania MSiT informacji o miejscu szkolenia i liczbie uczestników w terminie 30 dni przed datą rozpoczęcia danego szkolenia.

(dowód: akta kontroli str. 344)

Dyrektor IS pani Urszula Włodarczyk stwierdziła, że ww. zapis SOPZ nie był przestrzegany, ponieważ określone harmonogramem umowy terminy szkoleń oraz terminy przyjmowania zgłoszeń (do siedmiu dni przed szkoleniem) uniemożliwiały spełnienie tego warunku SOPZ.

W ocenie NIK wskazane przez Dyrektora IS okoliczności nie tłumaczą nieprzestrzegania postanowień umowy i SOPZ, ponieważ IS już na etapie składania oferty na realizację zadania AT miał możliwość zapoznać się ze wszystkimi warunkami SOPZ, a znajomość tych warunków i zobowiązanie do ich przestrzelenia poświadczył w treści złożonej oferty.

(dowód: akta kontroli str. 352-364, 696-700)

2. Instytut Sportu niezgodnie z umowami na prowadzenie AT, zorganizował pięć szkoleń i dwie konferencje, na których prelekcję wygłosiło 21 wykładowców nieprzewidzianych w umowie ani niezgodzonych z MSiT.

Powyższe dotyczyło realizowanych w latach 2015-2016 w ramach AT następujących szkoleń: trenerów zaplecza kadr narodowych (cztery osoby), „Sporty walki” (osiem osób)

oraz konferencji: trenerów szkolenia olimpijskiego – Rio 2016 (trzy osoby), trenerów szkolenia olimpijskiego – podsumowanie Rio 2016 (trzy osoby). Natomiast w ramach AT w 2017 r. dotyczyło to szkoleń: „Sport osób niepełnosprawnych” i „Kierowanie rozwojem kadr trenerskich i szkoleniowych” (dwie osoby), „Rozwój kompetencji trenerów pracujących z utalentowanymi zawodnikami” (jedna osoba).

Na podstawie § 3 ust. 3 umowy nr 2015.104/40/BP/DSW IS był zobowiązany do realizacji umowy poprzez osoby wskazane w ofercie stanowiącej załącznik nr 3 do umowy, a zmiany w tym zakresie wymagały zgody MSiT wyrażonej na pisemny uzasadniony wniosek IS. Analogiczne zobowiązanie wynikało z § 2 ust. 2 umowy nr 2017.080/40/BP/DSW.

(dowód: akta kontroli str. 6-7, 101-119, 133-137-150, 262-267, 327, 484-490, 509-520)

Dyrektor IS pani Urszula Włodarczyk poinformowała, że programy szkoleniowe z udziałem wszystkich szkoleniowców były zgłaszane do MSiT lub uzgodnione na spotkaniach, jednak IS nie posiada pisemnej zgody na włączenie nieujętych w umowie osób prowadzących szkolenie. Natomiast w sprawie szkoleń prowadzonych w ramach AT 2017 r. stwierdziła, że IS nie zgłosił wykładowców prowadzących zajęcia w ramach ww. szkoleń na piśmie.

W ocenie NIK, treść powołanych wyżej postanowień umownych nie pozostawiała wątpliwości co do tego, że zmiany wykładowców AT wymagały formy pisemnej, natomiast IS nie przedstawił w toku kontroli żadnych dowodów potwierdzających zgłoszenie lub uzgodnienie z MSiT wykładowców na ww. szkolenia i konferencje AT.

(dowód: akta kontroli str. 195-196, 417-420, 717-730)

3. Występując do MSiT z pisemnym wnioskiem o wyrażenie zgody na prowadzenie szkoleń przez nowe osoby niewymienione w ofercie, IS nie przedstawił informacji na temat wiedzy i doświadczenia tych osób, pomimo obowiązku przestawienia tych informacji wynikającego z § 2 ust. 2 umowy nr 2017.080/40/BP/DSW.

Dyrektor IS pani Urszula Włodarczyk nie wskazała przyczyn niezawarcia w zgłoszeniach nowych wykładowców na trzy szkolenia „Akademii” w 2017 r. informacji wymaganych zgodnie z umową.

Należy zauważyć, że na etapie składania ofert na prowadzenie AT Instytut Sportu szczegółowo wykazywał dane dotyczące dorobku naukowego i publikacji poszczególnych wykładowców. Tymczasem, w trakcie realizacji zadania AT, wprowadzał nowych wykładowców nie podając żadnych informacji potwierdzających ich kwalifikacje.

(dowód: akta kontroli str. 327, 717-724)

4. Instytut Sportu w trzech przypadkach nieterminowo złożył do MSiT sprawozdania z realizacji AT, co dotyczyło sprawozdania z realizacji jednego etapu oraz dwóch sprawozdań końcowych z realizacji zadania. Opóźnienia wynosiły od dwóch do 23 dni.

Na podstawie § 2 i 4 ust. 2 umowy nr 2015.104/40/BP/DSW, IS był zobowiązany przedłożyć MSiT końcowe sprawozdanie z realizacji całego zadania w terminie 30 dni od dnia zakończenia zadania, tj. od 10 grudnia 2016 r. Zgodnie z przytoczoną treścią umowy 30-dniowy termin złożenia sprawozdania upływał w dniu 10 stycznia 2017 r., zaś sprawozdanie IS zostało przedłożone MSiT w dniu 20 stycznia 2017 r.

Ponadto zgodnie z § 3 ust. 3 umowy nr 2017.080/40/BP/DSW, sprawozdanie z realizacji III etapu AT (wrzesień-październik 2017 r.) należało złożyć w ciągu siedmiu dni od daty zakończenia etapu, a zatem w dniu 7 listopada 2017 r. IS przedłożył MSiT rozliczenie III etapu umowy na prowadzenie AT w 2017 r. w dniu 9 listopada 2017 r. Natomiast stosownie do § 3 ust. 9 ww. umowy, po zakończeniu realizacji ostatniego etapu zadania IS, wraz

ze sprawozdaniem z realizacji etapu, zobowiązany był przedłożyć sprawozdanie końcowe z realizacji całego zadania. Sprawozdanie z realizacji ostatniego etapu zadania IS złożył w MSiT 18 grudnia 2017 r., podczas gdy sprawozdanie z realizacji usługi pn. Organizacja i prowadzenie Akademii Trenerskiej (AT) w roku 2017 r. IS dostarczył do Kancelarii MSiT w dniu 12 stycznia 2018 r., tj. 23 dni po terminie.

(dowód: akta kontroli str. 6-15, 268-407, 491-503, 594-611, 701)

Dyrektor IS pani Urszula Włodarczyk stwierdziła, że opóźnienie w złożeniu sprawozdania końcowego z realizacji zadania w latach 2015-2016 było spowodowane niewłaściwą, rutynową interpretacją terminu obowiązywania umowy, gdyż zazwyczaj zadania zlecane przez MSiT są realizowane do końca grudnia danego roku. Opóźnienie rozliczenia III etapu AT w 2017 r. Dyrektor IS uzasadniła bieżącymi pracami oraz koniecznością przygotowania kolejnego szkolenia.

NIK uważa przytoczone uzasadnienie za niewystarczające, ponieważ, umowy na prowadzenie AT jasno określały terminy składania sprawozdań i w tym zakresie nie wymagały interpretacji. Natomiast konieczność organizacji szkoleń w ramach AT nie uzasadniała zaniedbania obowiązków sprawozdawczych wynikających z zawartych umów.

(dowód: akta kontroli str. 612-615, 778-781)

5. Instytut Sportu nierzetelnie raportował w sprawozdaniach końcowych z AT liczbę przeszkolonych trenerów, wykazując łącznie o 96 osób więcej niż wynikało to z list obecności.

Dyrektor IS pani Urszula Włodarczyk wykazanie w sprawozdaniu liczby 471 przeszkolonych trenerów w 2016 r. (zamiast 388), wytłumaczyła częściowo: dwukrotnym wykazaniem tych samych uczestników (dwie osoby), uznaniem uczestnictwa pomimo braku podpisu na listach obecności (17 osób) oraz pominięciem w zestawieniu czterech osób, które potwierdziły swoją obecność na liście obecności. Do wykazania w sprawozdaniu, jako przeszkolonych w 2016 r. trenerów, 68 osób niepełniących funkcji trenerów, tj. zawodników oraz pracowników MSiT, Dyrektor IS nie ustosunkowała się.

Zawyżenie liczby trenerów (421 zamiast 408) przeszkolonych w 2017 r. wynikało z powtórzeń, tj. podwójnego wykazania 13 osób¹⁶, co według dyrektora IS pani Urszuli Włodarczyk, spowodowane było błędem obliczeń statystycznych.

W ocenie NIK, przedstawione w toku kontroli przez Dyrektora IS informacje dotyczące liczby przeszkolonych trenerów nie wyjaśniały wszystkich rozbieżności pomiędzy sprawozdaniami a listami obecności, co potwierdza nierzetelność sprawozdań IS w tym zakresie. Dopiero w toku kontroli Dyrektor IS dokonała weryfikacji danych statystycznych za lata 2015-2016 i w efekcie ustaliła liczbę przeszkolonych na odpowiednio: 905 i 589 osób.

(dowód: akta kontroli str. 268-407, 594-615, 689, 714-716, 778-781)

6. Instytut Sportu w sprawozdaniu z realizacji usługi pn. „Organizacja i prowadzenie Akademii Trenerskiej w roku 2017” nie wykazał liczby odwiedzin strony internetowej AT, co było niezgodne z § 4 ust. 9 umowy nr 2017.080/40/BP/DSW.

Dyrektor IS pani Urszula Włodarczyk nie wskazała przyczyn niewykazania powyższych danych w sprawozdaniu, lecz zauważyła, że Instytut Sportu z powodu prac nad odnowieniem strony www.akademiatrenerska.pl przeprowadzonych we wrześniu 2017 r., w okresie do grudnia 2017 r. zarejestrował liczbę 1.984 wejść na stronę.

¹⁶ Poz. 25 i poz. 223, poz. 28 i poz. 229, poz. 29 i poz. 232, poz. 31 i poz. 240, poz. 41 i poz. 275, poz. 42 i poz. 294, poz. 45 i poz. 320, poz. 52 i poz. 349, poz. 60 i poz. 378, poz. 63 i poz. 398, poz. 333 i poz. 334, poz. 368 i poz. 369, poz. 381 i poz. 382.

(dowód: akta kontroli str. 326-407, 594-611, 782-784)

Zdaniem NIK, powyższe zaniechanie było nie tylko niezgodne z umową, ale również ograniczało możliwość Ministra Sportu i Turystyki rzetelnej oceny efektywności zadania „Akademia Trenerska”, a w dalszej konsekwencji mogło utrudniać prowadzenie polityki w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego trenerów.

7. Instytut Sportu niezgodnie z zawartymi umowami na prowadzenie AT wystawił faktury za realizację dwóch z dziesięciu etapów AT w latach 2015-2016 i wszystkich sześciu etapów AT w 2017 r.

Zgodnie § 6 ust. 2 umowy nr 2015.104/40/BP/DSW i § 4 ust. 3 umowy nr 2017.080/40/BP/DSW, warunkiem wystawienia przez IS faktury było podpisanie przez MSiT jako Zlecającego, protokołu odbioru dotyczącego danego etapu, bez zastrzeżeń. Tymczasem, w wymienionych niżej przypadkach, IS wystawił faktury za realizację etapów AT przed ich przyjęciem przez MSiT, a w jednym przypadku, również przed zakończeniem realizacji etapu. Powyższe stwierdzono w ramach:

a) umowy nr 2015.104/40/BP/DSW: etapu VIII (sprawozdanie za wrzesień 2016 r.) - faktura z dnia 29 września 2016 r., zaś podpisanie protokołu odbioru w dniu 30 września 2016 r.; etapu V (sprawozdanie za okres: marzec – lipiec 2016 r.) – faktura z dnia 28 lipca 2016 r., zaś złożenie sprawozdania w dniu 29 lipca 2016 r.;

b) umowy nr 2017.080/40/BP/DSW: etapu I (sprawozdanie za wrzesień 2017 r.) – złożenie sprawozdania 9 października 2017 r., faktura z dnia 9 października 2017 r., podpisanie protokołu odbioru 11 października 2017 r.; etapu II - złożenie sprawozdania w dniu 9 października 2017 r., faktura 9 października 2017 r., podpisanie protokołu odbioru 10 października 2017 r.; etapu III - faktura wystawiona w dniu 8 listopada 2017 r., przed złożeniem sprawozdania w dniu 9 listopada 2017 r. i podpisaniem protokołu odbioru 14 listopada 2017 r.; etapu V – złożenie sprawozdania w dniu 5 grudnia 2017 r., tj. po wystawieniu faktury z dniem 4 grudnia 2017 r. oraz podpisaniem protokołu odbioru 7 grudnia 2017 r.; etapu VI – sprawozdanie i wystawienie faktury w dniu 18 grudnia 2017 r., tj. przed podpisaniem protokołu odbioru w dniu 19 grudnia 2017 r.; etapu IV, gdzie faktura została wystawiona w dniu 8 listopada 2017 r., tj. na 30 dni przed zakończeniem realizacji tego etapu umowy. Szkolenie miało miejsce w dniach 25-26 października i 7-8 grudnia 2017 r., zaś ich przyjęcie nastąpiło protokołami z dni 14 listopada i 19 grudnia 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 6-25, 161, 228, 326-351, 455, 503, 516-521, 545, 584, 589-593, 623-651)

W sprawie powyższych naruszeń postanowień umownych dyrektor IS pani Urszula Włodarczyk stwierdziła, że wynikały one z chęci uproszczenia procedury rozliczenia umowy. Jednocześnie podkreśliła, że IS liczył się z ewentualnością korekty wystawionych faktur w razie braku akceptacji rozliczeń przez MSiT. W zakresie faktury za etap IV AT z 2017 r., Dyrektor IS przyznała, że jej wystawienie przez zakończeniem realizacji etapu było spowodowane pomyłką, do której przyczyniły się utrudnienia związane ze współpracą z partnerem zagranicznym (tłumaczenia, rezerwacje itp.) oraz remontem biura w siedzibie.

(dowód: akta kontroli str. 696-713)

NIK nie podziela poglądu zaprezentowanego przez Dyrektora IS, że względy oszczędności czasu mogły usprawiedliwiać nieprzestrzeganie warunków zawartych z MSiT umów. Wszelkie usprawnienia, mogły być wprowadzane jedynie w granicach umowy lub poprzez dokonanie stosownych zmian w umowie. W przeciwnym razie były one niedopuszczalne.

Za tym poglądem przemawia również fakt, że ww. naruszenia umowy dotyczyły istotnych jej elementów, tj. odbioru przedmiotu umowy i wypłaty wynagrodzenia.

8. Instytut Sportu nie zamieścił na bilecie lotniczym nr 176 2308627581 oraz na rachunku do umowy nr 09/10/16/AT/UZ wystawionych w walutach, odpowiednio: jeny japońskie (JPY) i euro (EUR), przeliczenia na walutę polską lub potwierdzenia wykonania przeliczenia automatycznego a ponadto zatwierdził płatność z tytułu rachunku nr 8304613w walucie obcej – euro (EUR).

Zgodnie z polityką rachunkowości IS (Zarządzenia Dyrektora IS nr 55/2016 i 7/2018) oraz art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁷, dowód księgowy wystawiony w walucie obcej jest przeliczany na walutę polską według zasad przyjętych w IS, a wynik przeliczenia zamieszcza się bezpośrednio na dowodzie, chyba że system przetwarzania danych zapewnia automatyczne przeliczenie, a wykonanie tego przeliczenia potwierdza się na dokumencie. Ponadto, zgodnie z art. 9 ustawy o rachunkowości i Polityką rachunkowości IS (pkt II.1), księgi rachunkowe IS prowadzone były w języku polskim i w walucie polskiej.

Dyrektor IS pani Urszula Włodarczyk stwierdziła, że powyższe okoliczności wynikały z nieuwagi pracownika wprowadzającego dane do systemu księgowego IS.

(dowód: akta kontroli str. 1183-1184, 1188-1192)

NIK przyjmuje do wiadomości uzasadnienie opisanych przypadków niezgodnego z przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi w IS zasadami polityki rachunkowości, opisaniami dowodów księgowych wystawionych w walutach obcych, nieuwagą pracownika, natomiast zauważa, że niewykrycie tych błędów w ramach kontroli wewnętrznej dowodów księgowych, może świadczyć o nieefektywności przyjętego w IS systemu kontroli wewnętrznej dowodów księgowych.

(dowód: akta kontroli str. 811-819, 934-936, 1188-1192)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁸, wnosi o:

- 1) rzetelne raportowanie i rozliczanie zadań realizowanych w ramach „Akademii Trenerskiej”.
- 2) wzmocnienie kontroli wewnętrznej nad sposobem rozliczania środków publicznych otrzymanych od Ministra Sportu i Turystyki.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli.

¹⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 395, ze zm.

¹⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 21 sierpnia 2018 r.

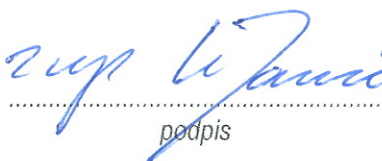
Za zespół kontrolny:

Magdalena Klucznik
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

p.o. Dyrektora
Piotr Prokopczyk

.....
podpis